Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

KURJER EKONOMICZNY & AKCYJNY

Rok czwarty. Nr. 7 Warszawa, 30 kwietnia 1929 r. Cena numeru poj. 30 gr.
wychodzi w dn. 7 i 21 każdego mi[illegible]a.

NA WALL-STREET

W niezachwianej wierze w świetną przyszłość życia gospodarczego U. S. A., w wysiłkach, by ustrzec się ścieśnienie dochodów, określanych raczej siłą nabywczą, niż znakiem dolara, nastąpił, w okresie ostatnich trzech lat, w trzeźwej wyobraźni mniejszych i większych inwestorów amerykańskich znamienny zwrot od obligacji do akcji.

W uzasadnionej i słusznej chęci uczestniczenia w wzmagającym się ogólnym dobrobycie kraju, w stale wzrastającym poziomie życia, w naroście mienia, jaki z biegiem czasu staje się udziałem zdrowo i dzielnie prowadzonych przedsiębiorstw, coraz poważniejsza część dochodu rocznego społeczeństwa, określanego w wysokości dwudziestu pięciu miljardów, zbacza, w poszukiwaniu reinwestycji, na pole akcyjne.

Na giełdzie na Wall-Street rozgrywa się największy w dziejach świata gambling.

Notowania trzydziestu przodujących akcji na big board znamionuje, pod wpływem rekordowych zysków, stały wzrost, począwszy od października 1926 r., przerywany jedynie technicznemi poprawkami w październiku 1927 r., w lutym, a później w czerwcu i na jesieni 1928 r.

Wśród szeregu czynników sprzyjających nie bez znaczenia jest i finansowa polityka wysokiego opodatkowania, stosowana przez sekretarjat skarbu, zezwalająca na szybkie umorzenie długu państwowego, w tempie około miljarda dolarów rocznie. Poważna ta suma, corocznie uwalniana, natychmiast bywa ponownie rzucana na rynek, służąc źródłom, skąd pochodzi.

Jedyne niebezpieczeństwo w rozwoju życia akcyjnego spoczywa w systemie nabywania akcji.

Akcje nabywa się przeważnie na kredyt, przy pokryciu zaledwie w 20—30%. W uzyskaniu kredytu, dzięki usłużności broakerów nie napotyka się na trudności, decydującem jest zaakceptowanie stopy call money, oprocentowania kredytu.

Porównanie wzrostu broaker's loans, całej sumy wypożyczonej przez banki, wchodzące w skład Federal Reserve System, ze wzrostem notowań na giełdzie, uwydatnia ich równobieżność.

Jak długo suma broaker's loans nie przekraczała czterech miljardów dolarów, wzrost jej nie sprawiał trosk centrali Federal Reserve Banks.

Gdy jednak sumę tę przekroczono, Federal Reserve Board, powołane aktem kongresu z 1913 r. do nadzoru nad właściwem rozprowadzaniem kredytów przemysłowych i handlowych, w przekonaniu, iż przyczyną niezwykłego wzrostu notowań akcji jest nadmierna spekulacja, rozpoczęła akcję zaczepną.

Pierwszy strzał oddano w czerwcu 1928 r., podnosząc stopę dyskontową z 4% na 4½%, a w dwa miesiące później, dnia 12 sierpnia 1928 r. na 5%.

Na tem akcja zaczępna utknęła, Federal Reserve Board uznała bowiem za niewskazane powiększanie stopy dyskontowej w okresie, gdy farmerom niezbędny był tani kredyt.

Akcja zaczepna oczekiwanych wyników nie dała. Jedynym jej bezpośrednim wynikiem był znaczny wzrost stopy call money, z 4½% stopniowo do 10%, ba nawet do ponad 20%.

Po przejściowem otrzeźwieniu przyzwyczajono się i do stopy 10%, a spekulanci i do wyższej, w przekonaniu, iż wzrost notowań pokryje z nadwyżką rozciągłość między stopą call money, a 3—4% dochodu z akcji.

Na odsiecz ruszyły poważne trusty akcyjne, dysponujące przez swe banki wielkiemi sumami gotówki, inwestowanej uprzednio w pierwszorzędnych obligacjach, a nadto banki, nie akceptujące stanowiska Federal Reserve Board.

Wzrost stopy call money zainteresował również i europejskie ogniska finansowe, Londyn, Paryż, Amsterdam. Rozpoczął się odpływ kapitałów europejskich do New-Jorku, w dolarach efektywnych i dewizach, budząc zaniepokojenie banków emisyjnych i kół przemysłowo-handlowych.

W obliczu niezwykłego rozwoju stosunków, Federal Reserve Board, w poczuciu braku kontroli nad rynkiem, w braku jasnej i pozytywnej polityki, nie wiedząc w jakim zakresie należy ograniczyć broaker's loans i redyskont jej członków, zdobyła się jedynie na zmienne, mgliste ostrzeżenia i zapewnienia, wprawiając w stan nerwowy ludzi interesu, a budząc otuchę w spekulantach zawodowych, użyczając im wielu sposobności do zdobycia zysków na niekorzyść małych inwestorów.

Pod napływem nowych kapitałów stopa call money obniżyła się obecnie do 7½%.

Prestige Federal Reserve Board, zdolniejszej do patrzenia w przeszłość, niż w przyszłość, ucierpiał wielce.

Rozwój sytuacji dowiódł słuszności tezy, iż w tranzakcjach na giełdzie, obejmujących do pięciu i sześciu miljonów akcji dziennie, większość reprezentuje właściwy popyt inwestycyjny, że to nie spekulacja, która absorbuje tyle pieniędzy, lecz występująca w ostatnich latach silna ekspansja bogactwa narodowego, wymagająca znacznie większej podstawy kredytowej.

Niezwykła odporność akcji wobec wysokiej stopy call money podkreśliła, iż pomyślność amerykańska spoczywa na pewniejszych podstawach, niż zwykłej obfitości bogactw i przechowywaniu w U. S. A. poważnej części światowych zapasów złota, oraz że podstawą obecnego bull market jest niezachwiana wiara w zdrowotność businessu amerykańskiego.

Ted.

NADMIERNE OBCIĄŻENIE PODATKOWE TOWARZYSTW AKCYJNYCH

Jednostronne, nadmierne obciążenie podatkami wszystkich gałęzi przemysłu i handlu jest aż nazbyt dobrze znane.

Wymaga się wiele od poszczególnych jednostek gospodarczych — udziału w dochodowo ujemnym wywozie wytwórczości, dla wzmożenia aktywności bilansu handlu zagranicznego, dania pracy rzeszom robotniczym, a wzamian rozwija się ze źródeł podatkowych zbędne placówki etatystyczne, ograniczające ilość zamówień dostępnych dla przemysłu prywatnego i nakłada nadmierne brzemię podatków, podcinających dochodowość przemysłu i zmysł gromadzenia mienia.

Rekordowość w ciężarach ubezpieczeń socjalnych, o małych efektach pozytywnych dla ubezpieczonych, porównać można jedynie z cylindrem na głowie bosonogiego.

Najwydatniejszem źródłem wpływów skarbowych są towarzystwa akcyjne.

Już przy powstaniu spółki akcyjnej opłata na rzecz władz skarbowych wynosi 2% kapitału akcyjnego.

Wysokość świadczeń podatkowych w okresach działalności jest już nadmierna, a wieńczy ją 25% podatek od czystego zysku.

Na walnych zebraniach akcjonarjuszów poszczególnych spółek akcyjnych coraz częściej podkreśla się, zwłaszcza ze strony drobnych akcjonarjuszów, zbyt wielką wysokość podatku od czystego zysku na rzecz uprzywilejowanego akcjonarjusza — władz skarbowych — nie zaangażowanych ani finansowo, ani w ryzyku rozwoju placówki.

Akcjonarjusze, których jedynem mieniem jest niejednokrotnie wiązanka akcji, w okresach niepomyślnych nie otrzymują nic, a w okresach względnie pomyślnych, w trosce o zapewnienie swym spółkom kapitałów obrotowych, lub środków na niezbędne inwestycje, zmuszeni są rezygnować z jakichkolwiek odsetek od swych zaangażowanych kapitałów.

Jednakowa stopa 25% od czystego zysku nie jest właściwą, słuszniejszem byłoby opodatkowanie w zależności od stosunku czystego zysku do kapitału akcyjnego.

Jeśli zysk danej spółki akcyjnej przekracza 50% kapitału akcyjnego, to 25% opodatkowanie czystego zysku nie jest tak nadmierne, jak w wypadkach, gdy zysk ten nie przekracza 10%.

Jednostkom prywatnym zapewniono zwolnienie od opodatkowania pewnego minimum dochodu, wydaje się więc rzeczą słuszną, by czysty zysk spółek akcyjnych, i tak już uginających się pod brzemieniem innych, wysokich podatków, zwolniono od podatku, jeśli nie przekracza 10% kapitału akcyjnego.

Akcjonarjusze, przyczyniający się swemi oszczędnościami do powołania, utrzymania i rozwoju placówek gospodarczych, obfitych źródeł dochodów Skarbu, winni też mieć głos w polityce podatkowej. **(T)**

PODBÓJ EUROPY PRZEZ PRZEMYSŁ SAMOCHODOWY U. S. A.

Wpływ przemysłu samochodowego na pomyślny rozwój poziomu życia w U. S. A. jest niezaprzeczony.

Po podboju własnego kraju i uczynieniu obywateli U. S. A. „motor minded", dwaj najprzedniejsi przedstawiciele przemysłu samochodowego, Mr. Henry Ford i Mr. Alfred Sloan ruszają na podbój Europy, silnie ze sobą współzawodnicząc.

Teren przygotowany. Już w tym roku ilość sprzedanych samochodów amerykańskich w Europie dojść ma do 250.000.

Mr. Ford żywo obecnie zajmuje się sprawą planu budowy wytwórni swej w Moskwie, o wytwórczości 100.000 samochodów rocznie. Gdy wszystkie jego wytwórnie i montażownie w Europie będą w ruchu, towarzystwa Forda rozwijać będą swą działalność w Anglji, Irlandji, Francji, Niemczech, Belgji, Hiszpanji, Danji, Włoszech i Turcji.

Wywóz samochodów z tych centrów dotrze po Egipt, Syrję, Arabję, Irak, Persję i Afganistan.

Walka między General Motors a Mr. Fordem na terenie europejskim jest już w toku.

Jeśli Mr. Sloan uda się zakup Citroena, będzie to dlań znacznem zwycięstwem. Tow. francuskie „Citroen", o produkcji rocznej 80.000 samochodów absorbuje w wysokim stopniu rynek francuski. Wciągnięcie „Citroena" w orbitę General Motors usunie nacisk na Chevroleta, tak ze strony nowego „Forda", jak i samochodów „Citroen".

Posunięcia taktyczne Forda na terenie angielskim rokują wytworom jego poważne opanowanie tego rynku.

W walce o przewództwo łączy obu współzawodnictwo jeden wspólny rys charakteru: każden z nich żyje dla pracy, która sobie zakreślił.

W walce z siłą charakterów i zasobami finansowymi podbóju amerykańskiego, zwycięsko wyjść może jedynie przemysł europejski, nam pozostaje jedynie zainteresowanie, kto z dwu współzawodników zdobędzie przewagę. (AEF.)

POŁOŻENIE GOSPODARCZE RZECZYPOSPOLITEJ
W PIERWSZEM ĆWIERĆROCZU B. R.

W pierwszych trzech miesiącach, po okresie dobrej konjunktury, napięcie finansowe na rynku pieniężnym i kredytowym wykazywało znaczne odchylenia.

W pierwszej połowie stycznia zaznaczyła się pewna płynność kapitałów, w sprzeczności bowiem ze zwykłym biegiem rzeczy, globalna suma kredytów w grudniu wykazała pewną zniżkę, tak ze względów konjunkturalnych, jak i wskutek nadmiernej ostrożności banków. Po rozdyspowaniu przez banki rezerw kasowych, dała się odczuć w szeregu ośrodków przemysłowych, w Warszawie, Łodzi, Krakowie, Białej, ostrzejsza ciasnota gotówkowa.

W braku dopływu znaczniejszych środków gotówkowych z rynków wewnętrznych, przemysł wykorzystywał w znaczniejszej mierze dyskonto bezpośrednie w Banku Polskim, którego portfel wekslowy wzrósł w lutym do 660,2 milj. zł., a w marcu do 704 milj. zł.

W znacznie powolniejszem tempie rozwijała się akcja kredytowa banków prywatnych. Wskutek niezwykłego wzrostu weksli protestowanych, banki prywatne rozpoczęły w lutym ponownie upłynniać rezerwy, prowadząc ostrożną politykę kredytową, by móc podołać wzmożonemu napływowi weksli protestowanych.

Znaczne ilości weksli, wobec nieprzyjęcia ich przez banki, zaciążyły na prywatnym rynku pieniężnym, podnosząc w lutym stopę procentową prywatną w Warszawie do 3%, w Łodzi do 3½%, w Krakowie, Lwowie, Bydgoszczy, Białej do 2—3% w stosunku miesięcznym. Jedynie na Górnym Śląsku stopa procentowa prywatna utrzymuje się w granicach 18—24% rocznie, dzięki znaczniejszej akcji kredytowej banków śląskich.

Nie bez wpływu na położenie na naszym rynku kredytowym był i jest również rozwój akcji na Wall-Street, absorbującej znaczne rezerwy kapitałów europejskich.

Na giełdach akcyjnych wzrastający brak ożywienia w obrotach, przy tendencji zniżkowej. Pewną tendencję stabilizacyjną, a przejściowo i zwyżkową, wykazywały jedynie akcje arbitrażowe, notowane na giełdach zagranicznych, oraz akcje budzące zainteresowanie kapitałów zagranicznych.

ROLNICTWO

Niezwykle ostra zima wyrządziła rolnictwu poważne straty w inwentarzu, okopowiznach i sadownictwie.

W zbycie podukcji rolniczej w kraju i zagranicą istnieją nadal poważne trudności.

Pewną, nieznaczną ulgę przyniosło rolnictwu uruchomienie rejestrowych kredytów na zastaw zboża, gdy już poprzednio producenci zmuszeni byli wyprzedać znaczniejsze ilości ziemiopłodów, po cenach zbyt niekorzystnych, celem pokrycia zobowiązań pieniężnych, oraz ponowne zakupy na cele rezerwy zbożowej.

Prace wiosenne, opóźnione, rozpoczęli rolnicy bez jakichkolwiek rezerw gotówkowych.

Popyt na kredyty ze strony rolników jest bardzo znaczny, a poważne obawy budzi niejednokrotnie zaciąganie przez rolników zobowiązań pieniężnych bez względu na warunki, stawiane przez wierzycieli.

Zadłużenie rolnictwa stale wzrasta, a wyrazem jego ciężkiej sytuacji jest pewne dalsze pogorszenie płatności.

Wywóz ziemiopłodów obejmował głównie jęczmień (w styczniu 38.071 t, w lutym 20.195 t), oraz groch i fasolę (w styczniu 10.781 t, w lutym 3.151 t.). Przywieziono natomiast pszenicy: w styczniu — 10.344 t, w lutym — 5.208 t. żyta: w styczniu 557 t, w lutym 271 t, owsa: w styczniu — 1.337 t, w lutym 394 t. W marcu zmniejszył się przywóz pszenicy, zwiększył się natomiast przywóz owsa. Wywóz jęczmienia zmniejszył się znacznie.

Wywóz masła i jaj w styczniu i lutym nieznaczny, ożywił się w marcu. Z dn. 1 marca b. r., weszły w życie prohibicyjne cła na wywóz jaj; wywozem ich zajmą się odpowiedzialne przedsiębiorstwa handlowe, korzystające ze zwolnień od tych ceł. Wobec bardzo korzystnej konjunktury zagranicą oczekiwać należy poważniejszego wpływu tej pozycji na bilans handlowy.

Wiosenne prace, znacznie opóźnione, rozpoczęto.

GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ.

W górnictwie węglowem wzrosło w styczniu wydobycie węgla w zagłębiu dąbrowskiem o 20%, w zagłębiu śląskiem o 17%, a w zagłębiu krakowskiem o 11%. Wydobyto ogółem 4.038.512 t. W kraju zbyto 2.515.868 t, wywieziono zagranicę 1.110.790 t, głównie do Austrji — 301.714 t, Danji — 167.258 t i Szwecji — 165.735 t. Ilość robotników wzrosła do 119.208; przeciętne wydobycie węgla na robotniko-dniówkę wzrosło do 1.219 kg.

W lutym niezwykłe mrozy i zamiecie śnieżne utrudniały w wysokim stopniu zwykłą pracę i wysyłkę węgla z kopalń. Wydobycie węgla w okresie o trzy dni krótszym od stycznia, o liczniejszych świętówkach wskutek niemożności zbytu całej produkcji, zmalało do 3.255 tys. ton.

Niezależnie od wpływów atmosferycznych i trudności transportowych dał się wysoce we znaki brak węglarek, dochodzący do 35.7% rzeczywiście niezbędnych ilości do wysyłki węgla.

Nie po raz pierwszy przemysł węglowy z przyczyn odeń niezależnych ponosi poważne straty w okresach dobrej konjunktury, co silnie odbija się na jego dochodowości.

W okresie strajku angielskiego przemysł węglowy na własną rękę wypożyczył zagranicą znaczne ilości węglarek, straty jednakże znaczne, jakie na tranzakcji tej poniósł, uniemożliwiają mu w przyszłości staranie się o węglarki na własną rękę. Troska o niezbędną ilość wagonów nie należy do poszczególnych przemysłów, wchodzi w zakres gospodarki kolejowej.

W kraju zbyto 2.165 tys. t węgla, zagranicę wywieziono zaledwie 690 tys. ton.

W marcu położenie górnictwa węglowego nieco się poprawiło. Wydobyto ogółem w 26 dniach roboczych około 3.800 tys. ton węgla. W kraju zbyto 2.340 tys. t, wywieziono zagranicę 880 tys. t, w tem do Austrji 244 tys. t, do Szwecji 131 tys. t. Warunki transportowe poprawiły się nieco, jednak ilość podstawianych przez kolej węglarek była — zwłaszcza na Śląsku — nadal w znacznym stopniu niewystarczająca dla wywozu całej produkcji, którą, dzięki silnemu popytowi, łatwo można było zbyć w kraju i zagranicą, po cenach korzystniejszych.

W górnictwie naftowem, pod wpływem niekorzystnych warunków atmosferycznych, wydobycie ropy naftowej spadło znacznie poniżej sześciu tys. ton, choć w wielu nowych szybach dowiercono się ropy.

W styczniu dowiercono się: na kopalni „Raul", w pierwszym horyzoncie ropnym początkowej produkcji dziennej ½ cysterny, „Standard Nobel" w Mrażnicy 5 cystern, „Dąbrowa" w Bitkowie około 0.8 cyst.

W lutym Tow. „Limanowa" dowierciło się w jednym z szybów w Mrażnicy 12 cyst.

W marcu na szybie poszukiwawczym „Petain", w Mrażnicy, dowiercono się, po trzech latach, 4 cystern dziennie.

Wobec zmniejszonej produkcji, zmuszającej rafinerje do przerabiania zapasów, cena ropy wzrosła do 206 dolarów za cysternę.

W hutnictwie żelaznem panowało w styczniu znaczne ożywienie. Syndykat Pol. Hut Żel. przydzielił poszczególnym hutom 67.768 t dostaw (w styczniu ub. r. — 44.167 t). Wytwórczość stalowni przekroczyła przeciętną przedwojenną.

W lutym ilość zamówień syndykatowych zmniejszyła się, w porównaniu ze styczniem o 47%, do 35.623 t, a to wskutek gwałtownego spadku zamówień rządowych na żelazo (w styczniu 26.264 t, w lutym zaledwie — 3.256 t), oraz w mniejszym stopniu przemysłu i handlu hurtowego, wobec słabych widoków na rozwój ruchu budowlanego.

W związku ze zmniejszeniem zbytu na rynku krajowym lutowa produkcja polskich hut żelaznych zmalała, w porównaniu ze styczniem, o 20%, obejmując na Górnym Śląsku w surówce 33.430 t, w stali 78.803 t, w wyrobach walcownianych 50.713 t.

W marcu znaczniejsza poprawa nie nastąpiła, ilość otrzymanych przez huty zleceń wynosiła zaledwie 42 tys. t. Zamówień rządowych dano hutom zaledwie na 6.4 tys. t, ogółem w pierwszych trzech miesiącach b. r. o 20% mniej, niż w tymże okresie czasu r. ub. Prywatne zamówienia zmniejszyły się w związku z zastojem w budownictwie.

Wywóz wytwórczości polskich hut żelaznych w współzawodnictwie z całym zachodnio - europejskim przemysłem hutniczym, kompensującym droższego robotnika niezwykłą racjonalizacją produkcji, dzięki olbrzymim inwestycjom, oraz podstawą surowca, przedstawia się dość słabo, choć stanowi dlań konieczność życiową.

Niezwykła rozpiętość granic pojemności rynku wewnętrznego, przy zbyt silnych wahaniach konjunkturalnych, stanowi poważne niebezpieczeństwo dla zdrowego rozwoju naszych hut.

W systemie zleceń Min. Kom. nie widzimy dążenia do zapewnienia hutom utrzymania ich produkcji na pewnym stałym poziomie.

W hutnictwie cynkowem, w zgodzie z decyzją europejskiego kartelu cynkowego, zmniejszenia produkcji z dn. 1 stycznia b. r. o 10%, celem poprawy cen rynku do poziomu 27 Ł za t, w styczniu wytwórczość cynkowni polskich nieco się zmniejszyła. Pod wpływem tendencji zwyżkowej cen na rynkach zagranicznych, poprawy sytuacji wywozowej, oraz wzrostu zbytu na rynku wewnętrznym wzrosła produkcja hut polskich prawie w dwójnasób, głównie blach cynkowych i cynku elektrolitycznego.

W przemyśle metalowym, w porównaniu z r. ub., położenie kształtuje się mniej pomyślnie. Niezależnie od czynnika sezonowości ujemny wpływ wywiera zwiększenie się trudności finansowych: pogorszenie się warunków płatności, niemożność zdyskontowania weksli opiewających na zbyt długie terminy, znaczna ilość protestów.

We właściwym przemyśle metalowym odczuć się daje zmniejszenie się siły nabywczej szerokich mas ludności.

Wśród poszczególnych działów przemysłu maszynowego nieznaczne ożywienie.

W wytwórniach maszyn rolniczych praca głównie na skład, widoki zbytu w przyszłym sezonie, wobec sytuacji finansowej rolnictwa, mniej pomyślne.

W wytwórniach parowozów i wagonów produkcja utrzymuje się na dość wysokim poziomie, poniżej jednak granic umów.

Najlepiej kształtuje się sytuacja w przemyśle elektrotechnicznym, zwłaszcza w dziale silników.

W przemyśle włókienniczym od stycznia stopniowo ograniczano produkcję, kończąc przygotowania na sezon letni, nie zdradzający widoków poważniejszego ożywienia.

Napływ zamówień niekorzystny, mimo ograniczenia produkcji, w fabrykach znaczne zapasy.

Poważne tempo ograniczenia produkcji osłabia przejście do produkcji na sezon zimowy.

Najlepiej kształtuje się sytuacja w Bielsku, gdzie zmniejszenie zbytu na rynku wewnętrznym rekompensuje intensywny wywóz zagranicę.

W przemyśle drzewnym sytuacja niepomyślna. Wyniki kampanji rębnej słabsze, brak bowiem umowy drzewnej z Niemcami wstrzymywał, lub opóźniał eksploatacje poszczególnych terenów. Pierwsze wywozy po umowie były korzystne, jednakże nadzieje co do ożywionych tranzakcji zawiodły, wobec niezbyt pomyślnych widoków budowlanych w Niemczech i niskich cen. W kraju zainteresowanie drzewem nieznaczne. Warunki atmosferyczne dały się silnie we znaki tartakom, najsilniej jednak brak wagonów.

Brak wagonów najsilniej dał się we znaki eksporterom drzewnym.

Nakładem wielkich kosztów i energji zdołano, celem zdobycia pewnych rynków, zawrzeć szereg umów wywozowych z zagranicą.

Wskutek braku wagonów, szereg drzewiarzy, mimo najlepszych intencji wywiązania się ze swych zobowiązań, zobowiązań tych dotrzymać nie mógł, dyskredytując drzewnictwo polskie, niezależnie od poważnych, poniesionych strat materjalnych.

Cukrownictwo ukończyło kampanję 1928/9 dopiero w lutym, osiągając całkowitą produkcję w wysokości 672 tysięcy ton wartości cukru białego. Przebieg jej był pod względem wyników technicznych bardzo pomyślny. Jednakże pod względem finansowym sytuacja zapowiada się znacznie mniej korzystnie wobec nader niskich cen na rynkach zagranicznych, na które trzeba będzie wywieźć prawie połowę produkcji.

Pewne nadzieje wiąże cukrownictwo z rozwojem konsumpcji na rynku wewnętrznym. Zasadniczy kontyngent, przeznaczony na potrzeby kraju, oznaczono w wysokości 348 tys. ton, a kontyngent zapasowy w wys. 55 tys. ton.

W młynarstwie, przy przejściowem, świątecznem ożywieniu, częściowy zastój.

Niezwykle utrudnione współzawodnictwo mają młyny wielkie. Młyny małe (około 90% ogółu) pracują głównie wymiennie, unikając podatków i przepisów normalizacyjnych. Młyny wielkie, obciążone znacznymi podatkami, walczą z brakiem środków obrotowych, oraz z niesumiennością odbiorców, dopuszczających weksle do prostestu, lub idących na układy.

W przemyśle garbarskim położenie rozpaczliwe. Rok ubiegły, pod stałym znakiem zwyżki surowca, uniemożliwiał uzyskanie cen, odpowiadających dobrej kalkulacji towaru.

Wskutek ogólnego braku gotówki udzielano odbiorcom długich kredytów, na których ciążyła wysoka stopa rynku prywatnego. Nadmierne trudności kredytowe wywołały stale wzmagający się kryzys. Niezdrową sytuację kredytową pogarsza masowy wwóz gotowego obuwia i skór miękkich.

Poprawę położenia przemysłu garbarskiego dałoby przedewszystkiem: zsyndykalizowanie się garbarni celem ustalenia produkcji, cen, unormowania wywozu skór surowych, normalizacji; wyrównanie szans wielkich i małych garbarni pod względem podatkowym. Trzy fazy podatku obrotowego, obciążające garbarnie wielkie, dla małych, których produkcja dla celów podatkowych jest nieuchwytna, znikają. Wskazanem byłoby albo czasowe zawieszenie podatku obrotowego do czasu nastania normalnych stosunków kredytowych, albo uruchomienie pełnych kredytów dla wielkich garbarni. Ponadto niezbędne byłyby kredyty rembursowe, a wreszcie uruchomienie kredytów na przechowywanie skór miękkich, pochodzących z sezonowego uboju.

Przy rozważaniu położenia przemysłu garbarskiego pamiętać należy, iż w r. ub. przywieźliśmy skór i obuwia za dwieście trzydzieści miljonów zł.

W chwili obecnej garbarnie, które jeszcze nie ogłosiły upadłości, lub są pod nadzorem sądowym, ograniczają produkcję, sprzedają towar w minimalnych rozmiarach, żądając przeważnie zapłaty w gotówce i obniżając w tym celu ceny swych wyrobów.

W przemyśle chemicznym, którego braki tak poważnie ciążą na naszym bilansie handlowym (wwóz w r. 1928 za 426 milj. zł, wywóz — 62 milj. zł.) szybko posuwa się naprzód budowa Państw. Fabr. Związków Azotowych w Tarnowie. Wykończenia fabryki oczekiwać należy już latem bież. r. Wytwórczość „Nowego Chorzowa" obliczona jest na 60 ton amoniaku dziennie, który przerabiany będzie na azotan amonu (około 100 t) i siarczan amonu (około 75 ton).

W przemyśle papierniczym wytwórczość, wobec ukończenia inwestycji, zwiększyła się w styczniu, w stosunku do przeciętnej z ub. r. o 25%. W lutym poszczególne papiernie, z braku węgla, przez kilka tygodni całkowicie, albo częściowo wstrzymały produkcję. Składy gotowych wyrobów we wszystkich papierniach wzrosły. Wskutek braku gotówki u odbiorców wzrosły bardzo znacznie sumy otwartych kredytów i obligo wekslowe, osłabiając płynność środków obrotowych poszczególnych papierni.

Ruch inwestycyjny znaczny. Gdy ukończy się wykonywane inwestycje, nastąpi pod koniec roku dość znaczna nadprodukcja.

Ruch budowlany bez ruchu.

HANDEL I ŻEGLUGA.

We wszystkich gałęziach handlu jedynie pewne ożywienie przedświąteczne, lub wiosenne, w rozmiarach nikłych.

Ruch portowy w Gdyni rozwija się nadal pomyślnie.

Ajencja Ekonomiczna i Finansowa.

P. INSTYTUT EKSPORTOWY

Przy niezwykle skromnym budżecie, w granicach zaledwie dwustu pięćdziesięciu tysięcy zł., zdołał P. I. E. w okresie roku ubiegłego rozszerzyć i pogłębić pracę trzech swych działów: ogólno - ekonomicznego, rolniczego i przemysłowego, w kierunku dokładnego i źródłowego studjowania potencjalnych możliwości eksportowych, istniejących na rynku krajowym, a to przez dokładne wkraczanie w szczegóły produkcji i wymiany wewnętrznej, studjowanie techniki skupu na rynku wewnętrznym i organizacji kapitałowo - handlowej, dalej przez bardzo dokładne i szczegółowe studjowanie szans i możliwości zbytu towarów polskich, oraz wszystkich tych momentów, jakie się złożyć mogą na powodzenie polskiego wywozu zagranicę.

Praca P. I. E. przestała już być dorywczem szukaniem rynków dla towarów polskich, względnie przypadkowem zbieraniem informacyj w kraju dla zagranicy lub zagranicą dla kraju, a przeszła w okres celowego organizowania tych działów produkcji, których możliwości eksportowe należycie stwierdzono i nastawiania ich w kierunku tych rynków, na których widoki są najkorzystniejsze.

Wydział ogólno - ekonomiczny rozszerzył znacznie swą działalność, dążąc, poza bardzo ścisłem utrzymywaniem kontaktu z siecią służby gospodarczej zagranicą, pogłębianiem otrzymywanych stamtąd informacyj drogą studjów własnych, do zorganizowania pracy sprawozdawczej dla rynku krajowego w formie publikacji.

Poziom sprawozdań ekonomicznych, placówek zagranicznych, w rezultacie współpracy z P. I. E., podnosi się stale.

Działalność informacyjna skupia się w „Komunikacie Informacyjnym", obejmującym obecnie, jako tygodniowe wydawnictwo do 35 stron. Ze specjalną pieczołowitością ujmuje się w tym „Komunikacie" dział: „okazje handlu". Wiadomości bieżące, zupełnie dokładnie i skrupulatnie badane, uzupełniają artykuły, stanowiące reasumpcję i pogłębienie poglądów na poszczególne dziedziny eksportu. Artykuły te wywołały znaczne zainteresowanie w prasie krajowej i zagranicznej. Jako załącznik ukazują się referaty, omawiające w sposób szerszy poszczególne zagadnienia, względnie stanowiące monografje rynków mało u nas znanych.

W bibljotece P. I. E. skoncentrowano wydawnictwa statystyczne, dotyczące handlu zagranicznego, zarówno polskiego, jak i obcego.

W związku z rewizją szeregu traktatów handlowych P. I. E. zainicjował prace w zakresie zbierania i przedkładania Min. Przem i Handlu pozytywnych dezyderatów eksportu, odnośnie do każdego, w grę wchodzącego państwa.

Jednym ze szczególnych tematów prac P. I. E. było studjowanie spraw eksportu przez porty krajowe, Gdynię i Gdańsk, celem uchylenia warunków osłabiających siłę konkurencyjną portów polskich.

W zakresie praktycznym stara się P. I. E. utrzymywać kontakt ze wszystkiemi czynnikami, które mogą wywrzeć wpływ pozytywny, a to przez porozumiewanie się z kompetentnemi sferami na miejscu produkcji, lub w środowiskach dzielnicowych, lub zawodowych, zajmujących się specjalnie daną dziedziną, drogą konferencji międzyministerjalnych, drogą zebrań i konferencji na terenie P. I. E. grup zainteresowanych w danej dziedzinie produkcji lub handlu, drogą bezpośredniej indywidualnej propagandy i inicjatywy działającej na pojedyncze jednostki gospodarcze.

Przykładem praktycznym działalności P. I. E. jest w dziale rolniczym sprawa eksportu jaj.

Zebrano wszelkie statystyczne dane ilości kur i przypuszczalnej ilości jaj dla wewnętrznej konsumpcji i eksportu (zestawienie przekazano komisji obrotu towarami przy Min. Rolnictwa). Wniesiono do Min. Roln. projekt przeprowadzenia spisu kur, wystąpiono z inicjatywą zebrania przez Główny Urząd Statyst. danych, wykazujących wagę jaj. W „Komunikacie" prowadzi się wykazy porównawcze eksportu i importu jaj rozmaitych państw. Opracowano dla Związku Eksporterów Jaj we Lwowie uzupełniające wnioski w sprawie poprawy hodowli kur, a zwłaszcza w zakresie utrzymania czystości jaj. Współpracowano przy układzie przepisów standaryzacyjnych. Powzięto inicjatywę i współpracowano w sprawie budowy chłodni w Gdyni; inicjatywę w zakresie nowych sposobów opakowania jaj. Współpracowano nad rozporządzeniem Pana Prezydenta o wywozie jaj i nad przepisami wykonawczemi tegoż rozporządzenia, oraz nad cłem wywozowem na jaja; poczyniono przygotowania do zorganizowania syndykatów regjonalnych. Uruchomiono bezpośredni zbyt jaj w Paryżu, Szwajcarji i Włoszech, rozpoczęto wykonanie prób eksportu do Hiszpanji i Argentyny.

Zasadniczem zadaniem P. I. E. jest dążenie w kierowaniu eksportu polskiego do nadania mu charakteru bezwzględnej bezpośredniości, by ochronić go w ten sposób od dotychczasowych ujemnych wpływów obcego pośrednictwa, regulującego natężenie naszego eksportu zależnie od potencjonalnych właściwości i rynków własnych, względnie od nasileń kredytowych i konjunktur, panujących w tych centrach, które eksport polski w danym momencie finansowały. Akcja, zmierzająca do stworzenia bezpośredniości w eksporcie, nie jest łatwa, biorąc pod uwagę, że gros polskiego eksportu spoczywa dziś bezwzględnie w rękach obcego pośrednika, rezydującego w Berlinie, Hamburgu, Amsterdamie, Londynie, Wiedniu, względnie mającego swe stosunki bardziej pośrednie z wielkiemi domami handlowemi, dysponującemi drobnemi na całej kuli ziemskiej.

W całej pracy przyświeca P. I. E., poza dziedziną praktyczną, szerzenie ducha ekspansji.

W pobieżnem choćby ujęciu zakresów działalności P. I. E., niezależnie od uznania dla jakości i rozmiarów wykonanej, w szczupłych budżetowo ramach pracy, uwydatnia się silnie zbyt nikły jeszcze u nas duch ekspansji, a względnie zbyt młodzieńczy jeszcze jego wiek **(T)**

SLAVICA

TARGI WIOSENNE W LUBLANIE

W okresie od 30 maja do 9 czerwca b. r. odbędą się w Lublanie Międzynarodowe Targi Wiosenne (AEF).

KAPITAŁ ANGIELSKI W JUGOSŁAWJI

W porozumieniu z bankami jugosłowiańskimi, grupa finansistów angielskich, z sir Henry Mondem na czele, po przejęciu zakładów w Teslić zamierza w najbliższym czasie założyć w okolicach Suszaka fabrykę sztucznego jedwabiu, czerpiąc surowiec, w postaci cellulozy, z zakładów w Teslić.

Roczny wwóz jedwabiu sztucznego do Jugosławji sięga 120 miljonów dinarów.

Wytwórczość nowej fabryki nie tylko zaspokoi potrzeby rynku krajowego, lecz da nawet pewne ilości na wywóz. (AEF).

SAMOCHÓD W ŻYCIU GOSPODARCZEM

Ameryka, będąca królestwem samochodów, przeprowadza nadzwyczaj staranne i wielostronne badania nad samym przemysłem samochodowym i jego rolą w życiu ogólno - gospodarczem. Badania te przeprowadzają nietylko czynniki państwowe lub komunalne. Każda większa firma przemysłowa prowadzi u siebie szczegółową analizę wszelkich przejawów w swojej gałęzi przemysłu. Przodują w tem firmy amerykańskie, które prześcigają się nawzajem w publikowaniu jak najbardziej dokładnych i bezstronnych danych o rzeczywistym stanie rzeczy.

Ciekawe dane podaje ostatnio Biuro Badań Naukowych General Motors Corporation. Dane te dotyczą ostatniego dziesięciolecia rozwoju automobilizmu w Ameryce. I tak w roku 1918 liczba sprzedanych samochodów amerykańskich wynosiła 1.170.686 wozów — wartości 1.236.106.917 dolarów. W roku 1928 liczba sprzedanych samochodów wzrosła do 4.600.000 wozów, a wartość ich przekroczyła 3.500.000.000 dolarów. Te nadzwyczajne rezultaty odbiły się nietylko na przemyśle samochodowym. Oprócz ciągłego rozwoju i doskonalenia się samej produkcji samochodowej, wiele innych gałęzi przemysłów pokrewnych musiało, chcąc niechcąc, zastosować się do niespotykanego dotychczas w innych dziedzinach postępu.

Śmiało więc można zaryzykować twierdzenie, że przemysł samochodowy zmusił inne gałęzie przemysłu do szybszego zastosowania najnowszych zdobyczy techniki.

Ale nietylko w przemyśle możemy zaobserwować wpływ samochodu. Wpłynął on również na podniesienie wartości ziemi, szczególnie parceli, położonych w pobliżu miast, gdyż zniwelował znakomicie pojęcie odległości. To, co dla piechura, czy nawet pojazdu konnego, było dużą, całodzienną czasami wyprawą, zatraciło zupełnie te cechy z chwilą wprowadzenia samochodu.

Odległości 20 — 30 kilometrowe zrównały się z odległościami 1 — 2 kilometrowemi. Jadący samochodem nie odczuwają różnicy, czy jadą 5, 10 czy 30 minut.

Rozwój automobilizmu wpłynął również na wzrost oszczędności. Jak podaje Biuro Badań Naukowych General Motors Corporation, wysokość wpłat szczędnościowych wynosiła w roku 1913 — 8.548.345.000 dolarów, a w roku 1928 — 27.300.000.000 dolarów. Komentarze są chyba zbyteczne.

Znowu zaznaczyć wypada, że zwyczaj ubezpieczenia się nigdzie nie jest tak silnie rozwinięty jak w Ameryce. Cóż możemy przeciwstawić tym cyfrom?

Samo jednak skonstatowane faktu niewiele pomoże. Wiedząc, do jakich rezultatów doprowadził rozwój automobilizmu w Ameryce, dążyć należy do tego, aby w miarę możności przyspieszyć rozwój automobilizmu w Polsce. **(G)**

ELEKTROWNIA OKRĘGOWA W ZAGŁ. KRAKOWSKIEM, S. A.

W okresie sprawozdawczym 1928 rozbudowa sieci, a wraz z nią wytwórni prądu nabrała silniejszego tempa.

Przystąpiono do montażu czwartego turbogeneratora o mocy 12.500 kW, do rozszerzenia rozdzielni i ustawienia trzeciego transformatora o mocy 2.500 kVA, mającego zasilać sieci dalekonośne prądem o napięciu 22.000 względnie 38.000 wolt. Po uruchomieniu w najbliższym czasie nowego turbogeneratora moc zainstalowana elektrowni wzrośnie z 10.000 kilowatów do 22.500 kilowatów.

W okresie sprawozdawczym sprzedano 29.314.397 kWh, a z ilości tej sprzedanej energji przypada na wielki i średni przemysł 97,36%, na drobnych odbiorców 2,36% i na oświetlenie publiczne 0,28%.

W r. bież. sprzedaż energji elektrycznej znacznie się wzmoże w związku ze wzmożonym popytem ze strony wielkiego przemysłu.

Sierszańskie Zakł. Górnicze zapowiedziały powiększenie odbioru energji elektr. o 2 miljony kilowato-godzin rocznie.

Cementownia w Górce („Firley"), rozszerzając swe urządzenia przemysłowe, zgłosiła powiększenie odbioru energji elektr. w ilości 3 — 6 miljonów kilowato-godzin rocznie.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł 529.152 zł.

Walne Zgrom. Akcjonarjuszów w dn. 26 b. m., po odpisach statutowych, przeznaczyło 472.500 zł. na wypłatę 7% dywidendy.

Kapitał akcyjny dotychczasowy (6.000.000) wzrósł z nadwyżki z przerachowania do 7.500.000 zł.

Kapitały rezerwowe, jawne, przekraczają już 90% kap. akcyjnego.

W dywidendzie za rok 1928 uczestniczą i akcje z przerachowania za okres półroczny.

AMERYKAŃSKIE ZYSKI

Według oświadczenia Massachusetts Commissioner of Corporation, wyniosły koszty reorganizacji wytwórni Forda dla produkcji nowego typu samochodów znacznie ponad sto miljonów dolarów.

Nadwyżka dochodów Ford Motor Company (trzy osoby) w roku 1928 wyniosła... 582.639.563 dolar., o 72.221.498 dol. mniej niż w roku 1927, w którym nadwyżka była już niższą o 42.786.727 dol. od nadwyżki r. 1926.

Ilość robotników w Detroit sięga ponad 120.000. Wytwórczość dzienna obejmuje 7.400 samochodów, w tem typu „T" 5.000 samochodów. (AEF.).

NIEZWYKŁE POŁOŻENIE ZJEDN. WARSZ. TOW. TRANSP. I ŻEGL. POL.

W dniu 28 grudnia ub. r. na Walnem Zgrom. akcjonarjuszów, po wysłuchaniu sprawozdania Rady z przebiegu pertraktacji w sprawie przejęcia Tow. przez Min. Komunikacji, uchwalono likwidację Twa, powierzając jej przeprowadzenie wybranej w tym celu Komisji Likwidacyjnej.

Decyzję akcjonarjuszów poprzedziła uchwała Rady Ministrów przejęcia aktywów i passywów Twa, z definitywnem określeniem pewnej sumy, jaką Rząd ma akcjonarjuszom wypłacić za majątek T-wa, oraz konferencja w Min. Skarbu w dniu 28 grudnia ub. r. na której ustalono sumę zł. 15.—, jaką akcjonarjusze mają otrzymać wzamian za każdą akcję stuzłotową niezredukowanego kapitału akcyjnego.

Pełnomocnictwa Kom. Likwid. opiewały na: a) przekazanie wszystkich aktywów ryczałtem, b) przekazanie wszystkich passywów, łącznie z kosztami nadzoru sądowego i Kom. Likw. i c) tego wszystkiego, co Two obowiązywać może, z tem, by akcjonarjusze otrzymali minimum 15 zł. za akcję.

Na żądanie Min. Skarbu Kom. Likw. potwierdziła aprobatę ceny 15 zł., a wtedy Min. Skarbu przystąpiło do pertraktacji umownych.

Wobec żądania Gen. Prok. cyfrowego określenia passywów, po uwzględnieniu słów „i to wszystko" likwidacja, z braku pełnomocnictw odpowiednich Kom. Likw., utknęła.

W marcu b. r. zapadła uchwała Rady Ministrów, by powstrzymać się od umowy, jeśli passywa cyfrowo definitywnie ustalone nie będą.

Na Walnem zgrom. w dniu 23 marca b. r. wybrano nową Kom. Likwidacyjną, w osobach p. Ant. Słaboszewicza, D-r Kaz. Platowskiego i Jana hr. Mohla, dając jej nowe, rozszerzone pełnomocnictwa, z jednem zastrzeżeniem, iż akcjonarjusze otrzymają za akcję minimum 15 zł.

Nadmienić należy, iż Min. Skarbu wpłaciło na Rk. eksploatacji, w kilku ratach, sto kilkadziesiąt tys. zł.

Niezwykłe położenie potęguje oficjalne zawiadomienie poważnej grupy akcjonarjuszów zagranicznych (Banque de Paris et de Pays Bas) o przejęciu Twa i wypłacie 15 zł. za akcję.

Położenie Twa jest teraz niezwykłe.

WILEŃSKI BANK ZIEMSKI

W nader pomyślnym rozwoju agend, w okresie sprawozdawczym 1928 r. przy spotęgowanym popycie na kredyt, wysiłki Banku ogniskowały się w zakresie zbytu własnych listów zastawnych.

Ilość wydanych 8% pożyczek dolarowych, amortyzowanych w przeciągu 16 i pół lat, wzrosła do sumy nominalnej 1.938.100 dolarów.

Pewna część nowowydanych pożyczek (427.550 dol) przypada na nieruchomości ziemskie w województwie wołyńskiem, które ze względu na swe bogactwa, przedstawia dla Banku wyjątkowo obiecujące pole działania.

Przewlekanie się sprawy założenia Banku Centralnego instytucji kredytu długoterminowego zmuszało Bank do zbytu swych listów zastawnych tylko na rynku krajowym, co zbyt łatwem nie było.

W dniu 6 lutego ub. r. wydano rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie zamiany przedwojennych akcji rublowych Banku na złotowe. W zgodzie z jego treścią, akcje złotowe, po które się nie zgłoszą w terminie właściciele odpowiednich akcji rublowych, będą sprzedane na giełdzie, a otrzymane sumy będą rozdzielone między właścicieli akcji, zgłoszonych po terminie.

W wykonaniu rozporządzenia wyłoniła się sprawa, jak uwzględnić prawa właścicieli starych akcji, którzy wprawdzie nie mają ich w ręku, lecz mogą stwierdzić swe prawa pokwitowaniami, wypisami z ksiąg bankowych i innemi dowodami na piśmie, niezawierającemi numeracji wskazanych akcji. Wydane ma być w tej sprawie dodatkowe zarządzenie.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł 1.955.380 zł., z czego Walne Zgrom. akcj. uchwaliło przeznaczyć zł. 420.000 na 8% dywidendę i zł. 420.000 na dalszą 8% superdywidendę.

W skład Zarządu Banku wchodzą pp.: Marjan hr. Broel-Plater, prezes, S. Bochwic, K. Świątecki i B. Szachno.

TOW. AKC. „URSUS"

W chwili bieżącej, w związku z dążeniem do rozpoczęcia wytwórczości również i samochodów osobowych, prowadzi „Ursus" rokowania z szeregiem firm zagranicznych, w zakresie wykorzystania ich patentów i środków finansowych.

Być może, iż kapitał zagraniczny, w związku z rozpoczęciem współpracy, przejmie i część portfelu akcji.

Najpoważniejszym akcjonarjuszem T-wa jest Bank Gospodarstwa Krajowego, skupiając w swym ręku około 92% ogółu akcji. Przy utrzymaniu większości, może Bank Gospodarstwa Krajowego dysponować około 40% akcji.

Produkcja samochodowa „Ursusa" obejmuje obecnie wyłącznie 2—3 tonowe samochody towarowe, o podwoziach krótszych i dłuższych, w ilości ponad 50 sztuk miesięcznie.

Mimo dość wysokiej ich ceny, samochody te, dzięki swej jakości, znajdują w kraju dobry zbyt.

Położenie finansowe T-wa znacznie się poprawiło, jednak wyznaczenia dywidendy za rok ubiegły oczekiwać nie należy, ze względu na amortyzację kosztów organizacyjnych, bardzo znacznych.

BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROB., S. A. W POZNANIU

Na tle położenia gospodarczego roku ubiegłego, nacechowanego dalszym wzrostem produkcji, z drugiej jednakże strony pewnym przerostem aktywności gospodarczej ponad kapitalizację wewnętrzną, spowodowanym nadmiernemi inwestycjami i zbyt szybkiem tempem odbudowy kraju, na tle ożywionej konjunktury gospodarczej, obroty Banku wzrosły nadal znacznie.

Przy dalszym silnym wzroście interesów — obrót ogólny wzrósł o dwa miljardy zł do sumy przeszło dziewięciu miljardów — władze Banku dążyły do utrzymania płynności Banku na stale wysokim poziomie. W bilansie rocznym stosunek środków płynnych, (kasy, sum do dyspozycji, walut, portfelu wekslowego netto oraz korespondentów nostro, w łącznej sumie 85,4 milj. zł) wynosi 59% zobowiązań Banku. W polityce kredytowej, w szczególnem uwzględnieniu kredytów dyskontowych, przejawia się również ta tendencja do utrzymania płynności: suma zdyskontowanych weksli w wysokości 108 milj. zł — przewyższa dwukrotnie kredyty, udzielone na rachunkach bieżących (55 milj. zł.)

Wysokość udzielonych kredytów, w ogólnej sumie 165 milj. zł. przewyższa kredyty, udzielone w roku poprzednim, o przeszło 26 milj. zł.

Na rozszerzenie akcji kredytowej Banku wpłynął niemal wyłącznie przyrost wkładów; kapitały zagraniczne odgrywały tu tylko nieznaczną rolę, w przeciwstawieniu do wielkich banków polskich. Wkłady wzrosły w okresie sprawozdawczym o 30 milj. zł. i to niemal wyłącznie w postaci wkładów długoterminowych. W ogólnej sumie wkładów, sięgającej 129 milj. zł, w tem 70 milj. zł wkładów terminowych, składanych przez najszersze warstwy społeczeństwa polskiego, przejawia się długoletnia tradycja Banku i w tem właśnie leżą zdrowe podstawy jego rozwoju na przyszłość.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł 1.530.972 zł, obejmując wpływy z czystych operacji bankowych, głównie z nadwyżki procentów i prowizji i zwykłych tranzakcji w papierach wartościowych. i dewizach, przyczem jedyny dochód nadzwyczajny stanowi pozycja 161.978 zł, nadwyżka na sprzedanych nieruchomościach.

Walne Zgrom. w dniu 18 b. m. po przyjęciu przedstawionego bilansu rocznego uchwaliło przeznaczyć z wykazanego zysku 1.300.000 zł. na 6½% dywidendę.

W skład Rady wchodzą pp.: Stanisław Karłowski, prezes, Stan. Krysiewicz i Seweryn Samulski, wiceprezesi, ks. Prałat Stan. Adamski, ks. Feliks Bolt, Dr Jan Dębski, Dr Al. Doliński, Bog. Herse, Dr Jan Karchowski, Ant. Kleniewski, Łucjan Kołudzki, Dr J. Krzymiński, Stan. Sikorski, Dr St. Sławski, Ant. Śmielecki, sen. Dr. Tad. Szułdrzyński i Zygm. Weiss.

W skład Zarządu wchodzą pp.: Tadeusz Brzeski, Mieczysław Hofman, Stan. Kucharski i Adolf Legis.

„PIERWSZA FABR. LOKOMOTYW W POLSCE, S. A.

W okresie sprawozdawczym 1928 r., w piątym okresie budowy parowozów w Chrzanowie, dostarczyło Tow. na poczet długoterminowej umowy Min. Komunikacji 49 parowozów towarowych Ty 23 o wadze 108 t, znacznie mniej od ilości przewidzianej w umowie, a w następstwie czego wytwórnia parowozów nie wykorzystywała całej swej zdolności produkcyjnej.

Wytwórczość zakładów uzupełniały dostawy parowozów przetokowych wąskotorowych i walców motorowych. Dzięki dobrej konstrukcji i staranności wykonania parowozy te i walce cieszą się coraz większem uznaniem odbiorców.

Celem utrzymania zakładów na poziomie wymagań współczesnych nabyto w okresie sprawozdawczym szereg nowych maszyn za sumę 654.567 zł, a nadto wybudowano nowych budynków za 196.257 zł.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł 785.241 zł.

Walne Zgrom. akcj. w dniu 23 b. m., po zatwierdzeniu przedstawionego bilansu rocznego i przeprowadzeniu szeregu odpisów statutowych uchwaliło przeznaczyć z czystego zysku okresu sprawozdawczego zł 480.000 na wypłatę 6% dywidendy.

Wypłata dywidendy nastąpi w lipcu, łącznie z zamianą akcji na akcje stuzłotowe.

Przypomnieć należy, iż kapitał akcyjny wzrósł z poprzednich 6 milj. zł na 8 milj. zł, w związku z przerach. bilansu, drogą wydania bezpłatnie jednej akcji na każde poprzednio posiadane trzy akcje. W dywidendzie biorą udział również i akcje z przerachowania.

W skład Rady wchodzą pp.: Aleks. hr. Skrzyński, prezes, Jan bar. Goetz Okocimski, wiceprezes, inż. Jerzy Bauerertz, inż. Piotr Drzewiecki, dyr. Hipolit Gliwic, dyr. Alfred Goldklang, Dr Jerzy Guenther, Wład. hr. Jezierski, Dr Paweł Horain, dyr. Antoni Lewalski, H. Lochner, Roman hr. Potocki, Fr. Pollack, Dr Kazimierz Bauda, inż. Ernest Prossy, dyr. Stan. Rogaczewski, dyr. R. Steiner, dyr. Albert Ungar, dyr. Leopold Wellisz.

POLSKI BANK PRZEMYSŁOWY, S. A.

W okresie sprawozdawczym 1928 r. agendy Banku rozwijały się pomyślnie.

Wkłady z 26.489.476 zł. z końcem 1927 wzrosły w okresie rocznym o 67%, do sumy 44.387.499 zł.

Nadwyżki wkładów użyto na zwiększenie portfelu wekslowego, na sezonowe kredyty przemysłowe, starając się utrzymać jaknajwiększą płynność aktywów.

Obroty księgi głównej wzrosły do 2.788.333 tys. zł., liczba rachunków klijenteli przekroczyła 10.000.

W związku z rozwojem Gdyni otwarto w niej oddział Banku.

Celem ułatwienia i ożywienia stosunków z zagranicą, zwłaszcza z Francją, otwarto oddział w Paryżu, przy ul. Taitbout.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł (łącznie z przeniesieniem 10.325 zł. z 1927 r.) — zł. 506.585.

Na dorocznem Walnem Zgromadzeniu uchwalono z zysku tego przeznaczyć zł. 360.000 na wypłacenie 6% dywidendy.

Po statutowych przelewach, kapitały rezerwowe Banku wzrosły do 3.442.640 zł., przy kapitale akcyjnym w wysokości 6.000.000 zł.

Wypłatę dywidendy rozpocznie się z dniem 1 lipca b. r.

W skład Rady wchodzą pp.: Dr. Marcin Szarski, prezes, Delaire hr. de Cambaceres, wiceprezes, Piotr Boncenne, Dr. T. Dwernicki, inż. Wiktor Hłasko, Piotr Lacaille, Ant. hr. Lanckoroński, Dr. Witold Ostrowski i Wit. Sulimirski.

Zarząd stanowią pp.: Jerzy Cachier, prezes, Dr. Zdzisław Słuszkiewicz, Dr. Wilhelm Krzysztoń i Jan Fevre.

„ORTHWEIN, KARASIŃSKI I S-KA, S. A.

Pod przewodnictwem Stan. ks. Lubomirskiego odbyło się w dniu 25 b. m. w Warszawie doroczne Walne Zgromadzenie akcjonarjuszów, w uchwałach swych prawomocne.

W okresie sprawozdawczym 1928 r., znamiennym w rozpoczęcie zasadniczego uzdrowienia Spółki, przy nieznacznej stracie na produkcji i konieczności spisania należności wątpliwych, nie zdołano uchronić się od poważniejszej straty w wysokości 581.835 zł.

Po przedstawieniu wyników dążeń do uzdrowienia położenia finansowego Ski przez Zarząd, uchwalono jednogłośnie:

a) zmniejszyć kapitał akcyjny o 560.000 zł., z 1.400.000 zł. do 840.000 zł., na pokrycie strat, drogą zmniejszenia wartości nom. akcji z 25 zł. na 15 zł.,

b) połączyć dotychczasowe akcje — w akcje o nom. wart. 100 zł. w ten sposób, iż w zamian za każde 20 dotychczasowych akcji wyda się trzy akcje stuzłotowe,

c) podwyższyć kapitał akcyjny o 1.050.000 zł. w drodze nowej emisji 10.500 akcji uprzywilejowanych.

Pierwszeństwo nabycia uprzywilejowanych akcji nowej emisji przysługiwać będzie dotychczasowym akcjonarjuszom, w stosunku do posiadanych akcji. Akcje nie objęte przez dotychczasowych akcjonarjuszów przejmie grupa polska, zainteresowana w finansowem uzdrowieniu Ski.

Uprzywilejowanie akcji nowej emisji polegać będzie na pierwszeństwie w części zysku, przeznaczonej na wypłatę dywidendy.

W skład Rady wchodzą pp: Stan. ks. Lubomirski, prezes, Ludwik Rossman i M. Sroczyński, wiceprezesi, Ant. Gintowt, Piotr Łowieniecki, Miecz. Markiewicz, Leon Nowakowski, Edward Ortwein, Michał Pohoski, Marjan Rembowski i Konrad Wyleżyński.

BANK DYSKONTOWY WARSZAWSKI, S. A.

W okresie sprawozdawczym 1928 r., pięćdziesiątym siódmym okresie działalności, agendy Banku, biorącego żywy udział w rozwoju życia gospodarczego, rozwijały się bardzo pomyślnie.

W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły obroty z 4.744.021 tys. zł. na 6.967.251 tys. zł., pozycja weksli zdyskontowanych na dzień 31 grudnia z 34.859.290 zł. na 50.935.533 zł salda debetowe dłużników z 35.014.248 zł. na 51.753.271 zł., wkłady i rachunki bieżące z 73.134.090 zł. na 114.729.339 zł.

W bilansie na dzień 31 grudnia ub. r. zwraca uwagę skromna, w stosunku do sumy weksli zdyskontowanych, pozycja redyskonta weksli w Banku Polskim, w wysokości zaledwie 8.067.353 zł., a na rachunku strat i zysków poważna pozycja zapłaconych podatków — 1.225.296 zł.

W instytucjach finansowych i zakładach przemysłowych, nadal pomyślnie się rozwijających, zamknięcia rachunkowe dały przeważnie korzystne wyniki.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł 2.512.098 złotych.

Walne Zgrom. akcjon., po zatwierdzeniu przedstawionego bilansu i przeprowadzeniu statutowych odpisów, przeznaczyło zł. 1.200.000 na 6% dywidendę, 2% dodatkową dywidendę i 4% superdywidendę, łącznie więc na 12% dywidendę.

Przez przelewy z czystego zysku wzrasta kapitał zapasowy na 3.700.000 zł. a inne rezerwy, wraz z pozostałością zysków, na 1.763.941 zł., tworząc przy kapitale akcyjnym w wysokości 10.000.000 zł. rezerwy jawne w sumie 5.463.941 zł.

W skład Rady Banku wchodzą pp: Adam hr. Tarnowski, prezes, Fryd. Ehrenfest, Maurycy Hertz, Paweł bar. Kornfeld, Zygm. Loewy, Dr. Stan. hr. Mycielski, Dr. E. Parnas Kazimierz Poznański, inż. Stefan Przanowski, Dr. Juljusz Twardowski i Jan Weinman.

Dyrekcję stanowią pp: Paweł Heilperin, prezes, Dr. Henryk Aschkenazy, Adolf Laterner i Dr. Wiktor Mikulecki.

S. A. „KAUCZUK"

W uzupełnieniu sprawozdania naszego na łamach n/pisma z dn. 21 marca b. r. nadmieniamy, iż na czele Twa stoi nie Rada, lecz Zarząd w osobach pp.: Andrzeja ks. Lubomirskiego, prezesa, Jana ks. Woronieckiego, Henr. hr. Tyszkiewicza, Henryka Gruszkowskiego, Wacława Karpowicza i Alfreda Bielskiego.

BANK TOWARZYSTW SPÓŁDZIELCZYCH, S. A.

W okresie sprawozdawczym 1928 r. ogendy Banku rozwijały się spokojnie, zaznaczył się dość znaczny wzrost wkładów, o cztery miljony zł., oraz ogólnych obrotów.

W działalności swej kredytowej docierał Bank do wszystkich dziedzin życia gospodarczego.

W ogólnej sumie zdyskontowanych weksli na dzień 31 grudnia ub. r. — 15.008.000 zł. — uczestniczyły spółdzielnie kredytowe w 23.7%, przemysł 28.7%, rolnictwo w 19.8%, a handel, rzemiosła i inne w 27.8%.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego wyniósł 355.578 zł., zezwalając na wypłacenie 8% dywidendy.

Na uwagę zasługuje stopniowy wzrost dywidendy: w r. 1924 — 4%, w r. 1925 — 4%, w r. 1926 — 5%, a w r. 1927 — 6%, a w r. 1928 — 8%.

W dywidendzie uczestniczą również i akcje z nadwyżki z przerachowania, za pół roku. (Kapitał akc. podw. z 2.500.000 zł. na 3.000.000 zł.). Wzamian za kupon Nr. 4 otrzymają akcjonarjusze zł. 8.80, w czem 80 gr. stanowi półroczną dywidendę akcji z nadwyżki.

S. A. „KRAJ", FABRYKA MASZYN I NARZĘDZI ROLNICZYCH W KUTNIE

Pod przewodnictwem prezesa Zarządu p. Symforjana Drewnowskiego odbyło się w dniu 27 b. m. w Warszawie doroczne Walne Zgrom. akcjonarjuszów, na którem zebrani reprezentowali 4.080 akcji, a więc ponad 80% kapitału akcyjnego.

W okresie sprawozdawczym 1928 r. produkcja maszyn i narzędzi rolniczych Twa utrzymała się na wysokim poprzednim poziomie, sięgając 2.608.000 kg.

Poważny wzrost produkcji zawdzięczać należy uznaniu, jakiem wyroby Twa cieszą się wśród rolników. Uznanie to, wyrażające się również w stałym popycie skłoniło zakłady Twa do przystąpienia do produkcji i innych maszyn i narzędzi rolniczych.

W roku sprawozdawczym wyprodukowano maszyn i narzędzi rolniczych na sumę 2.624.034 zł, sprzedano zaś za 2.567.633. Po odliczeniu kosztów produkcji, czysty zysk wyniósł 426.658 zł.

W roku bieżącym rozwój agend Twa, jako zależny od ogólnej sytuacji rolnictwa, kształtuje się w granicach okresu sprawozdawczego.

Walne Zgrom. akcjonarjuszów, po zatwierdzeniu bilansu i przeprowadzeniu szeregu odpisów statutowych, uchwaliło przeznaczyć z czystego zysku zł 75.000 na wypłatę 12% dywidendy.

W dywidendzie, której wypłata rozpocznie się w pierwszych dniach października, uczestniczą i akcje z przerachowania za okres półroczny.

Przy podwyższonym kapitale akcyjnym, z 500.000 zł na 750.000 zł. (z nadwyżki z przerachowania), stan czynny na dzień 31 grudnia 1928 r. stanowią pozycje:

1) nieruchomości i budowle . . .		887.043.39 zł
2) inwentarz nieruch., ruch. i żywy		470.399.93 „
3) budowa		5.049.66 „
4) zapasy materjałów i wyr. własnych		641.877.34 „
5) gotowizna i fundusze		218.115.45 „
6) dłużnicy		257.754.05 „
7) wydatki na rok 1929		3.600.— „
8) depozyty		12.000.— „
		2.495.839.82 zł.
a stan bierny pozycje:		
1) kapitał akcyjny	750.000.—	
2) „ zapasowy	389.276.59	
3) „ „ specjalny . .	175.000.—	
4) „ amortyzacyjny . . .	333.461.47	1.647.738.06 zł
5) wierzyciele		242.593.26 „
6) akcepty		14.462.71 „
7) niepodn. dywidenda		33.373.98 „
8) depozyty		12.000.— „
9) zysk za 1927 r.		119.012.87 „
10) zysk netto za 1928 r.		426.658.94 „
		2.495.839.82

W skład Zarządu wchodzą pp.: Symforjan Drewnowski, prezes, Antoni Jurkowski i Maksym. Wizel, wiceprezesi, Wacław Brun, Miecz. Myśliński i Tadeusz Urbański, a jako zastępcy pp.: Leon Gutman i Józef Wegner.

Komisję rew. stanowią pp.: Mieczysław Bujalski, Jan Geisler, Witalis Michalski, Teodor Szober i Dr. J. Umiński.

Dyrektorem Zarz. jest p. Mieczysław Myśliński.

WARSZ. F. „J. WOLANOWSKI", S. A.

W korzystnych warunkach pracy, przy uporządkowanej produkcji i unormowanym zbycie, dzięki organizacji syndykatowej, obroty T-wa w okresie sprawozdawczym 1927/8 r. znacznie wzrosły, umożliwiając pokrycie z zysków zaległych danin podatkowych i przeprowadzenie niezbędnych ulepszeń.

W zakresie reorganizacji technicznej poważną przeszkodę w tempie stanowi nadal jeszcze sprawa niezbędnego kapitału obrotowego.

Czysty zysk okresu sprawozdawczego w wysokości 188.847 zł., pozwolił po odpisach statutowych, na wyznaczenie 8% dywidendy, t. j. zł. 1.20 za kupon Nr. 4.

Przez przelewy z czystego zysku i z nadwyżki z przerachowania kapitały rezerwowe stanowią około 70% kapitału akcyjnego.

Rok bieżący zapowiada się pomyślnie.

TOW. AKC. BROWARY GRODZISKIE

W okresie sprawozdawczym 1928 r., dzięki większym inwestycjom w słodowni, zwiększyła się zdolność produkcyjna o około 65%. Pewien wzrost wykazały również obroty piwem.

Czysty zysk zezwolił na wypłatę 6% dywidendy.

W skład Rady wchodzą pp.: konsul I. Niedbał, prezes, A. Glabisz, Wł. Kontrowicz, I. Waberski i W. Wandelt, a w skład Zarządu pp.: L. Kazubowski i A. Thum.

KRAJOWA HURTOWNIA HERBATY

DAWN. T-WO M. SZUMILIN, S. A.

Przy kapitale akcyjnym w wysokości 300.000 zł., uzyskano w okresie sprawozdawczym 1928 r., w pomyślnym rozwoju agend T-wa, czysty zysk w wysokości 128.060 zł.

Na Waln. Zgrom. w dniu 23 ub. m. uchwalono, po odpisach statutowych, wypłatę dywidendy w wysokości zł. 3.— od akcji.

Wypłatę dywidendy już rozpoczęto.

S. A. „ŻYRARDÓW"

W Sądzie Najwyższym zapadł ostateczny wreszcie wyrok w głośnej sprawie zobowiązań Twa, względem Skarbu Państwa, w wysokości 424.576 franków szwajcarskich.

W r. 1917, w czasie okupacji niemieckiej, nałożyli okupanci sekwestr na mienie T-wa. Po usunięciu okupantów zakłady „Żyrardowa" przejęły władze polskie, które w czasie trwania nadal sekwestru przeprowadziły szereg koniecznych inwestycji i remontów.

Przy oddawaniu fabryki prawnym właścicielom ustalono na rzecz Skarbu Państwa, tytułem zwrotu poczynionych wkładów pieniężnych, sumę 424.576 zł. franków szwajc.

Wobec nieprzyjęcia sumy tej w zdeprecjonowanej z biegiem czasu walucie, mimo słuszności stanowiska Prokuratorji Generalnej, wynikł spór, epilogiem którego jest wyrok Sądu Najwyższego, przyznający Skarbowi Państwa całkowitą wysokość powództwa.

Wręcz niezrozumiałem dla nas jest stanowisko reprezentantów kapitału zagranicznego, władnącego w Żyrardowie w dobie obecnej.

PRZEM. M. I PERF. „FRYDERYK PULS", S. A.

W okresie sprawozdawczym 1928 r., mimo znacznych wydatków na przeprowadzane inwestycje, które po ukończeniu wywrą wysoce dodatni wpływ na produkcję, zdołano, w pomyślnym rozwoju agend, uzyskać nadwyżkę bilansową w wysokości 414.919 zł.

W roku bieżącym wytwórczość i zbyt wyrobów Spółki utrzymuje się na poziomie nieco wyższym, niż w roku ubiegłym.

Walne Zgrom. akcjonarjuszów w dn. 23 b. m., po zatwierdzeniu przedstawionego bilansu i przeprowadzeniu odpisów statutowych, uchwaliło dywidendy nie wyznaczać, lecz przelać zł. 270.000 na kapitał zakładowy, a to celem wyrównania wartości nominalnej akcji.

W myśl listopadowej uchwały Nadzw. W. Zgrom. wartość nom. akcji podwyższono z 10 na 15 zł., dzięki nadwyżce z przerachowania, drogą przestemplowania akcji.

Przez przelew 270.000 zł. z czystego zysku i 270.000 zł. z kapitału zapasowego na kapitał akcyjny umożliwione będzie wydanie akcjonarjuszom jednej akcji stuzłotowej, wzamian za pięć dotychczasowych akcji, przestemplowanych, lub nie.

Wydawanie nowych akcji rozpocznie się mniej więcej w początkach czerwca.

W skład Zarządu wchodzą pp.: Dr. Gustaw Litterer, Karol Litterer i Robert Schroeder, a jako zastępcy Bolesław Rosicki i Edward Heinrich.

WARSZ. TOW. HANDLU HERBATĄ „A. DŁUGOKĘCKI, W. WRZEŚNIEWSKI", S. A.

W silnej walce z konkurencją zagraniczną, zbrojną w zasobne środki finansowe i zdolność udzielania długoterminowych kredytów zdołała jednak Ska zamknąć okres sprawozdawczy pokaźnym zyskiem w wysokości 287.612 zł.

Po odpisach statutowych, wyznaczono z reszty czystego zysku zł. 54.000 na 6% dywidendę i zł. 36.000 na 4% superdywidendę.

Przy kapitale akcyjnym w wysokości 900.000 zł. rezerwy jawne przekraczają 700.000 zł.

NOWE EMISJE

„Łódzkie Tow. Elektr." S. A.

Podwyższenie kap. ak. z nadwyżki z przerachowania o 12.000.000 zł., drogą bezpłatnego wydania 24.000 akcji now. em., w stosunku 2 akcji nowych na każde 5 posiad., z prawem do dywidendy od 1 stycznia 1928 r.

Łódź, Przejazd 58.
Banque Commerciale de Bâle
Credit Suisse à Zurich.
La Societe Generale de Belgique a Bruxelles.

„Polskie Zakł. Marconi", S. A.

Zmniejszenie kap. akc. z 600.000 zł. na 200.000 zł. drogą połączenia trzech dotychczasowych akcji w jedną nową, po 10 zł. nom. wart.

Powiększenie kap. akc. o 2.000.000 zł., drogą nowej emisji, w stosunku do ilości posiadanych akcji już połączonych.

Termin sześciotygodniowy od dn. 15 kwietnia b. r.
Warszawa, Narbutta 20, w godz. 10 — 13.

S. A. „Zawiercie" Tow. Zakł. Przędz. Baw. TR.

Dodatkowa subskrypcja nierozebranych 32.976 akcji II em. złot.

Termin do 10 maja b. r. Cena emis. 116.67 zł.
Warszawa, Nowy Świat 7.

WYMIANA AKCJI

Warsz. Tow. Kopalń Węgla i Zakł. Hutn.

Z ogólnej liczby 150.000 dotychczasowych akcji okazicielskich Twa — 10% tychże wymieni się na akcje imienne uprzywilejowane w prawach głosu.

Na dziesięć posiadanych akcji okazicielskich, jedna wymieniona będzie na imienną.

Termin trzechmiesięczny od dn. 30 marca b. r.
Warszawa, ul. Czackiego 18, w godz. od 10 — 13.

S. A. Eksploatacji Soli Potasowych.

Wymiana akcji dwudziestopięciozłotowych I, II i III em. na akcje stuzłotowe (przez połączenie).

Niewymienione jeszcze akcje markowe wymieniać będzie Bank Gosp. Kraj. we Lwowie — tylko do dnia 31 maja b. r.
Lwów, Plac Smolki 5, II p. w godz. od 9 — 14.

Tow. Przem. „Kabel", S. A.

Wymiana akcji dziesięciozłotowych i świadectw III em., tejże wartości, na akcje stuzłotowe (przez połączenie).

Jednocześnie wydawanie bezpłatnych akcji w stosunku 1 akcji stuzłotowej na każde 20 akcji dziesięciozłotowych I, II i uprzywilejowanej emisji.

Warszawa, Warszawski Bank Dysk., ul. Fredry 8.

Wileński Prywatny Bank Handlowy, S. A.

Wzywa deponentów, którzy przed wojną złożyli do depozytu w Banku akcje Wileńskiego Banku Ziemskiego i posiadają odpowiednie kwity z numeracją akcji, by zgłosili się w lokalu Banku w Wilnie, ul. Mickiewicza 8, Wydział II, celem otrzymania skonwertowanych akcji złotowych Wileńskiego BankuZiemskiego, za zwrotem kosztów przechowania i konwersji.

WYPŁATA DYWIDENDY

Bank Dyskontowy Warszawski, S. a.

Wypłata dywidendy za r. 1928 w wys. 12%, t. j. zł. 12.— od akcji.

Warszawa, ul. Fredry 8, oddziały we Lwowie, Drohobyczu i Łodzi.

S A. Cukrowni i Rafinerji „Lublin".

Wypł. dywid. za rok 1927/8, w wysokości 4%.
Warszawa, ul. Mokotowska 25.
Lublin: a) Biuro cukrowni i b) Oddz. Banku Handl. w Warszawie.

Akcyjny aBnk Hipoteczny, S. A.

Wypł. dywid. za r. 1928 w wysokości 10%.
Lwów: Akc. Bank Hip. i oddziały.
Warszawa: Bank Dysk. Warszawski, ul. Fredry 8.

S. A. „L. Zieleniewski i Fitzner - Gamper".

Wypłata dywid. w wysokości 10 zł. za kupon, względnie 7.50 zł. za ¾ kuponu za r. 1928 (Kupon Nr. 3).
Kraków ul. Wolska 4.
Bank Gospod. Kraj. — Warszawa i oddz. w Krakowie i Lwowie.
Bank Handlowy w Warszawie, Bank Dyskontowy Warszawski i Polski Bank Przemysłowy z oddz. w Krakowie i Lwowie.

S. A. Cukr. „Strzyżów".

Wypłata dywid. za rok 1927/8 w wysokości 2 zł. od akcji 50 złot.
Warszawa, Bank Cukrownictwa.

BANK HANDLOWY W WARSZAWIE, S. A.

Niezwykle drażliwą, do tej pory jeszcze ostatecznie prawnie niewyjaśnioną, jest sprawa wkładów pieniężnych w oddziale kijowskim Banku.

W toku jest kilkadziesiąt powództw kresowców na ogólną sumę kilkunastu miljonów rubli.

Porównanie kapitału zakładowego banku przed wojną z poprzednim kapitałem akcyjnym, przed przystąpieniem grupy zagranicznej dowodziłoby, że Bank uchronił w okresie wojennym i dewaluacyjnym zaledwie 12 ½% swego mienia.

Przeliczenie należności kresowców, choćby nawet w tym stosunku, stanowić może sumę wysoce poważną.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Panu T. W. w Piotrkowie.

„Częstocice" odbyły kampanję 1928/9 r. bardzo pomyślnie, osiągając 123.000 q metr. cukru, przeszło dwa razy więcej, niż w kampanji poprzedniej.

Czy w tym roku dywidendę wypłacą—nie wiemy, dodatnie bowiem wyniki kampanji niweczy konieczność wywozu przeszło połowy produkcji cukru zagranicę, po cenach daleko niższych od własnych kosztów produkcji.

S. A. „PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE"

Bilans za okres sprawozdawczy od 1-go stycznia do 31 grudnia 1928 r.

STAN CZYNNY		STAN BIERNY	
Place, grunty, las	191.212,63	Kapitał akcyjny	8.000.000,—
Bocznice kolejowe	188.355,38	„ zapasowy	333.363,99
Budynki	6.602.920,71	„ specjalny	1.834.244,20
Maszyny i urządzenia techniczne	12.760.620,91	„ amortyzacyjny	7.639.710,68
Ruchomości, narzędzia i inwentarz	1.013.177,64	Zobowiązania długoterminowe	
Materjały i półfabrykaty	5.479.680,25	(Kor. szw. 1.413.122,50)	3.373.806,09
Kasa	44.182,92	Wierzyciele	4.496.257,76
Papiery procentowe	61.705,10	Akcepty	1.459.455,81
Banki	1.154.802,17	Kaucje członków Rady i Zarządu	24.837,—
Dłużnicy	700.257,03	Kaucje różne	202.014,51
Weksle	19.500,—	Sumy przechodnie	568.469,30
Depozyty	24.837,—	Dywidenda niepodniesiona z lat ub.	31.106,91
Dłużnicy z tytułu kaucji	202.014,51	„ za rok 1928	480.000,—
Suma bilansowa	28.443.266,25	Suma bilansowa	28.443.266,25

Rachunek zysków i strat za czas od 1-go stycznia do 31 grudnia 1928 roku.

Straty	Zł. gr.		Zyski.
Koszty handlowe	1.060.270.37	Przewyżka brutto	4.820.453.91
Podatki	895.488.25	Pozostałość z roku 1926	764.64
Opłaty stemplowe	72.212.90		
Procenty i dyskonto	404.468.60		
Różnice kursu	3.168.05		
Odpis na kapitał amortyzacyjny	1.600.369.02		
Odpis na kapitał zapasowy	53.672.06		
Statutowa tantjema Zarządu	124.476.93		
Statutowa tantjema pracowników	124.476.93		
6% dywidendy za rok 1928	480.000.—		
Pozostałość zysków do przen. na rok 1929	2.615.44		
	4.821.218.55		4.821.218.55

POLSKI BANK PRZEMYSŁOWY

Bilans za rok 1928

STAN CZYNNY		STAN BIERNY		
Kasa i Banki	11.601.756,23	Kapitał akcyjny		6.000.000,—
Weksle	24.028.589,30	Fundusz rezerwowy		297.915,86
Dłużnicy	26.556.874,72	Rezerwa specjalna		3.000.000,—
Efekty i udziały	4.961.431,07	Rezerwa oblig. poż. hip.		23.283,54
Pożyczki hipoteczne przemysłowe	23.283,55	Reeskont		10.587.040,25
Nieruchomości	4.101.494,37	Wierzyciele		44.387.499,35
Ruchomości	1,—	Kredyty długoterminowe		6.144.664,17
Różne rachunki	199.500,97	Fundusz pensyjny		12.680,83
		Różne rachunki		513.261,57
		Zysk za r. 1928	496.260,57	
		Przeniesienie z r. 1927	10.325,07	506.585,64
	71.472.931,21			71.472.931,21

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1928

ROZCHÓD			PRZYCHÓD	
Płace		2.554.580,14	Przeniesienie zysku z r. 1927	10.325,07
Wydatki		770.752,73	Odsetki i różne zyski	4.476.429,24
Podatki		485.623,75		
Odpisy wierzyteln. wątpliw		169.212,05		
Zysk za r. 1928	496.260,57			
Przeniesienie z r. 1927	10.325,07	506.585,64		
		4.486.754,31		4.486.754,31

Lwów, dnia 31 grudnia 1928 r.

Sprawdzono i stwierdzono zgodność z księgami.

Komisja rewizyjna:

Józef Padewski w r., Artur Bischof w r., Jan Bielski w r.

BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH W POZNANIU

Stan rachunków po dzień 31 grudnia 1928 r.

STAN CZYNNY		
Kasa i sumy do dyspozycji:		
a) gotowizna w kasie	3.880.191,81	
b) pozostałość w bankach emis. i P. K. O.	5.879.416,95	9.759.608,76
Pieniądze zagraniczne		3.328.440,91
Kupony		8.655,—
Papiery wartościowe własne:		
a) papiery państwowe	361.760,96	
b) listy zastawne	2.352.252,73	
c) obligacje	139.174,11	
d) akcje	3.256.327,87	6.109.515,67
Udziały i akcje w przedsiębiorstwach konsorcjalnych		3.602.082,60
Papiery wartościowe ustawowego kapitału zapasowego		567.190,—
Banki loro:		
a) krajowe	1.216.205,49	
b) zagraniczne	361.679,34	1.577.884,83
Banki nostro:		
a) krajowe	774.868,21	
b) zagraniczne	6.045.805,80	6.820.674,01
Weksle zdyskontowane:		
a) spółdzielni	31.592.897,32	
b) inne	76.777.472,89	108.370.370,21
Weksle protestowane		812.929,62
Rachunki bieżące:		
a) zabezpieczone:		
1. papierami wartościowemi	5.846.638,42	
2. wekslami z 2 podp. i listami gwaranc.	11.022.949,38	
3. hipoteką	19.644.042,39	
4. towarami i listami przewozowemi	4.320.528,95	
b) niezabezpieczone	3.937.851,94	
c) rachunki bieżące z spółdzielniami	10.504.231,80	55.276.242,88
Pożyczki terminowe		1.145.857,12
Ruchomości		582.677,57
Nieruchomości		20.605.949,56
Rachunki oddziałów		14.482.753,16
Sumy przechodnie		1.698.257,03
		234.749.088,93
Udzielone gwarancje:		
a) listy	12.423.776,22	
b) żyra	1.677.050,76	14.100.826,98
Inkaso		29.618.349,81
		278.468.265,72

STAN BIERNY			
Kapitały własne:			
a) zakładowy		20.000.000,—	
b) zapasowy		1.000.000 —	
c) rezerwa specjalna		1.000.000,—	
d) fundusz amortyzacyjny		465.340,—	22.465.340,—
Wkłady:			
terminowe:			
a) spółdzielni	1.006.442,57		
b) inne od 14 dni do 3 m.	35.530.122 —		
c) inne ponad 3 mies.	21.174.229,09		
d) oszczędnościowe	12.261.840,—	69.972.633,66	
à vista		38.554.536,48	108.527.170,14
Rachunki bieżące:			
a) spółdzielni		2.776.380,33	
b) inne		17.534.939,67	20.311.320,—
Zobowiązania inkasowe			1.132.611,31
Redyskonto weksli:			
a) spółdzielni		26.118.129,89	
b) inne		18.748.195,84	44.866.325,73
Banki loro:			
a) krajowe		10.032.437,40	
b) zagraniczne		3.120.574,26	13.153.011,66
Banki nostro:			
a) krajowe		1.228.873,37	
b) zagraniczne		1.470.423,12	2.699.296,49
Przekazy na bank			774.876,80
Wierzyciele hipoteczni			107.708,09
Procenty i prowizje na 1929 r.			964.114,20
Rachunki oddziałów			13.617.206,35
Sumy przechodnie			4.320.920,79
Dywidenda niepodniesiona			261.054,93
Zyski:			
a) z lat ubiegłych		17.159,63	
b) za 1928 r.		1.530.972,81	1.548.132,44
			234.749.088,93
Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancyj:			
a) w listach		12.423.776,22	
b) w żyrach		1.677.050,76	14.100.826,98
Różni za inkaso			29.618.349,81
			278.468.265,72

Rachunek strat i zysków za rok 1928

WINIEN		MA		
Procenty i prowizje wypłacone	10.146.926,87	Pozostałość z zysków za 1927 r.		17.159,63
Koszty handlowe	8.420.245,76	Procenty i prowizje pobrane		20.826,947,22
Podatki i świadczenia socjalne	2.238.701,69	Zysk na operacjach:		
Odpisy ruchomości	94.448,13	w papierach wartościowych		200.582,92
Amortyzacja nieruchomości	215.340,—	w dewizach i pieniądzach zagranicznych		695.327,50
Zysk netto	1.548.132,44	Administracja nieruchomości:		
		dochód z administracji	842.397,63	
		podatki	180.153,53	662.244,10
		Nadwyżka na sprzedanych nieruchomościach		161.978,43
		Zwrot sum dawniej odpisanych		99.555,09
	22.663.794,89			22.663.794,89

Walne Zgromadzenie w dniu 18 kwietnia 1929 r. uchwaliło za rok obrachunkowy 1928 — 6½% dywidendy czyli zł. 6,50 od akcji 100 złotowej. Kupony realizują Centrala Banku i wszystkie jego Oddziały.

Na mocy upływu kadencji ustąpili z Rady Nadzorczej pp. Dr. Tadeusz Szułdrzyński i Ks. Prałat Bronisław Dembiński. P. Dr. Tadeusza Szułdrzyńskiego wybrano do Rady Nadzorczej ponownie, obniżając równocześnie liczbę członków Rady z 18 do 17 członków.

TOWARZYSTWO STARACHOWICKICH ZAKŁ. GÓRNICZYCH

Spółka Akcyjna

ma zaszczyt zawiadomić pp. Akcjonarjuszów, że w dn. 4-ym maja 1929 r. o godzinie 4-ej popołudniu, w Biurze Rady przy ul. Wareckiej 15, odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów, z następującym porządkiem dziennym:

1. Zagajenie posiedzenia i wybór przewodniczącego,
2. Sprawozdanie, bilans, rachunek zysków i strat za rok 1928 wraz z wnioskiem Komisji Rewizyjnej,
3. Zatwierdzenie Budżetu,
4. Zatwierdzenie statutu przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu,
5. Potwierdzenie pełnomocnictw dla Zarządu,
6. Wybory Członków Rady Nadzorczej i Zarządu,
7. Wnioski Akcjonarjuszów.

PP. Akcjonarjusze, życzący sobie wziąć udział z prawem głosu na tem Zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu Akcjonarjuszów, winni przedstawić Radzie Towarzystwa przynajmniej na 7 dni przed Zgromadzeniem, t. j. nie później, niż 27 kwietnia 1929 r. włącznie, swoje akcje lub kwity depozytowe, z oznaczeniem numerów akcji, wydane przez instytucje rządowe lub też prywatne ,działające na podstawie ustaw ,zatwierdzonych przez Rząd.

PRZEM. MYDL. I PERF. „FRYDERYK PULS", S. A. W WARSZAWIE

Bilans na dzień 1 stycznia 1929 roku

AKTYWA		
KASA:		
Gotowizna w kasie	2.001,14	
Weksle w portfelu	78.826,69	
Własne papiery procentowe	46.086,—	126.913,83
DŁUŻNICY:		
Odbiorcy	488.396,91	
Dostawcy	3.886,55	
Kaucje	625,—	
Banki — rach. bieżące	18.408,89	511.317,35
TOWARY:		
Gotowe	96.723,20	
Półfabrykaty i surowce	182.819,94	279.543,14
PLACE, BUDOWLE, MASZYNY, URZĄDZENIA:		
Plac przy ul. Daniłowiczowskiej 12	980.616,72	
„ przy ul. Gęsiej 95	86.842,80	
„ na Woli	240.284,98	
Budowle fabryczne przy ul. Daniłowiczowskiej 12	239.763,88	
Budowle fabryczne przy ul. Gęsiej 95	130 495,27	
Maszyny i aparaty Daniłowicz. 12	350.253,43	
Utensylja fabryczne „	101.792,78	
Urządzenia elektryczne „	47.408,80	
Laboratorjum analit. „	3.472,35	
Urządzenia sklepu i kantoru Wierzbowa 11	88.765,06	
Maszyny i aparaty Gęsia 95	158.795,18	
Urządzenia elektr. „	9.338,91	
Utensylja fabryczne „	21.758,77	2.459.588,93
WOZY, KONIE, UPRZĄŻ:		
Konie	900,—	
Wozy	500,—	
Uprząż	150,—	1.550.—
		3.378.913,25
Depozyty Zarządu		Zł. 30.000,—
Depozyty Różne		Zł. 20.631,13
		Zł. 50.631,13

PASSYWA		
KAPITAŁY:		
Zakładowy	1.620.000,—	
Zapasowy	421.884,85	
Amortyzacyjny	529.642,88	2.571.527,73
WIERZYCIELE:		
Odbiorcy	6.549,82	
Dostawcy	317.352,02	
Hipoteczni	21.283,79	
Prywatni	17.500,—	362.685,63
DYWIDENDA:		
Dywidenda niepodnies. za 1921 r.	2,97	
„ „ za 1924 r.	3.402,10	
„ „ za 1925 r.	1.629,15	
„ „ za 1926 r.	3.134,70	
„ „ za 1927 r.	2.708,60	10.877,52
Rezerwa podatkowa z 1927 r.		3.459,32
ZYSK		
Pozostałość z zysków roku 1927	15.443,90	
Zysk za rok operacyjny 1928	414.919,15	430.363,05
		3.378.913,25
Zarząd za Depozyty		Zł. 30.000,—
Różni za Depozyty		Zł. 20.631,13
		Zł. 50.631,13

Naczelny redaktor i wydawca: TADEUSZ KURASIEWICZ.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: WARSZAWA, ul. Szopena 10—9, tel. 424-07

Sp. Akc. Zakładów Graficznych „Drukarnia Polska", Warszawa, Szpitalna 12.